

Raport Warszawskiego Instytutu Bankowości
we współpracy ze Związkiem Banków Polskich

PORTFEL STUDENTA

Edycja VIII wrzesień 2023

SPIS TREŚCI

01

O raporcie 03

02

Kilka liczb
na początek 04

03

Studenci w Polsce –
trochę statystyk 05

04

Portfel Studenta 10

05

Oszczędzanie
nie boli 14

06

Magia składanych
odsetek 16

07

Praktyka a wiedza –
finansowy portret
własny studenta 17

08

ABC Cyberbezpie-
czeństwa 30

O RAPORCIE

Szanowni Państwo!

„Portfel Studenta 2023” to ósma edycja opracowania przygotowanego przez Fundację Warszawski Instytut Bankowości we współpracy ze Związkiem Banków Polskich, w związku z rozpoczynającym się nowym rokiem akademickim 2023/2024.

Publikacja, nawiązując do wcześniejszych lat, prezentuje i poddaje analizie wybrane aspekty sytuacji finansowej i materialnej polskich studentów. Główna optyka skupiona jest wokół kosztów codziennego życia i studiowania, preferencji kandydatów na studia, a także kierunku rozwoju ścieżek zawodowych. Istotnym czynnikiem z perspektywy prowadzonej na przestrzeni lat analizy porównawczej pozostaje dynamicznie zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza i towarzyszące jej wciąż wysokie odczyty inflacji.

Struktura raportu nie uległa zmianie i wpisuje się w przyjętą przed laty koncepcję łączącą część badawczą z modułami poradnikowymi, które w zamyśle autorów mogą stanowić źródło cennej wiedzy dla studentów – zwłaszcza tych debiutujących w środowisku akademickim.

Merytoryczne podstawy publikacji tworzą dane Warszawskiego Instytutu Bankowości – pozyskane w toku prowadzonej działalności statutowej, ze szczególnym uwzględnieniem badania „Sytuacja finansowa młodych Polaków” – zrealizowana w lipcu bieżącego roku, przez pracownię Pollster na reprezentatywnej grupie osób w wieku 18-24 lat. Uzupełnienie stanowią wyselekcjonowane dane Ministerstwa Edukacji i Nauki, Głównego Urzędu Statystycznego oraz szeregu podmiotów komercyjnych.

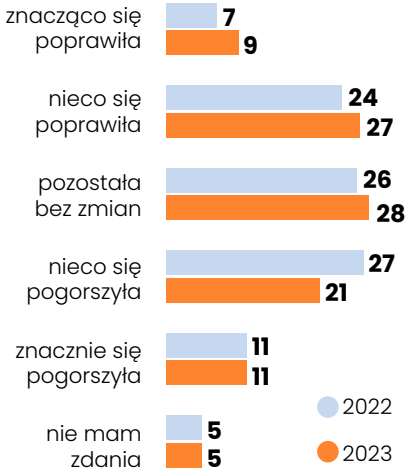
Życzymy ciekawej i inspirującej lektury!

KILKA LICZB NA POCZĄTEK

Finansowe niepokoje młodych Polaków

Jak oceniasz zmianę Twojej sytuacji finansowej i materialnej w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

dane w %

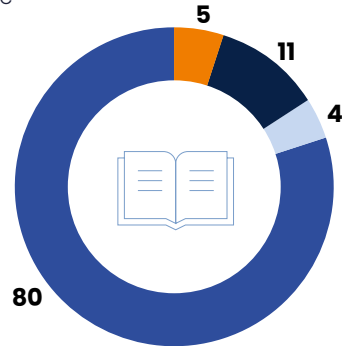

Rezygnacja z kształcenia

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy w związku ze swoją sytuacją finansową rozważałeś/aś rezygnację z kształcenia?

dane w %

- tak, w formie urlopu dziekańskiego
- tak, w formie rezygnacji ze studiów
- tak, rozważałem obie formy
- nie

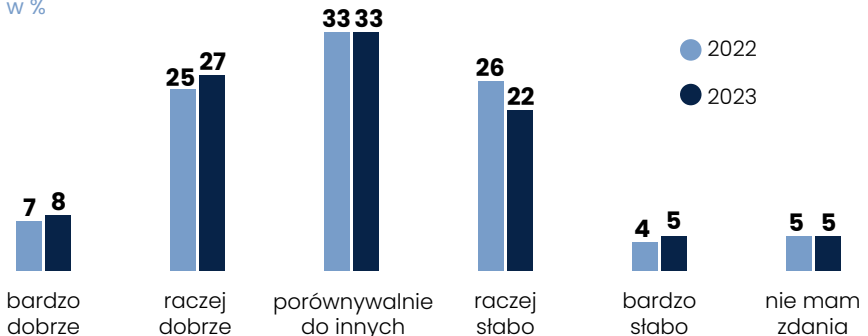

źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

Co trzeci student nie czuje się lepszy (ani gorszy) finansowo od rówieśników

Jak oceniasz swoją obecną sytuację finansową i materialną na tle swoich rówieśników?

dane w %

źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

STUDENCI W POLSCE

– TROCHĘ STATYSTYK

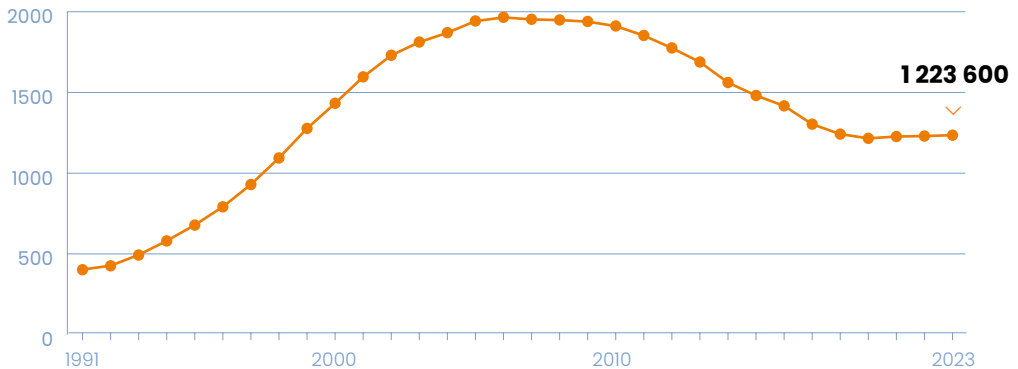
STUDENCI W POLSCE

Rok akademicki 2022/2023 upłynął pod znakiem znanej sprzed okresu pandemicznego względnej normalności. Polskie uczelnie czerpiąc z doświadczeń ostatnich trzech lat w mniejszym bądź większym zakresie wprowadziły udogodnienia i usprawnienia w wymiarze „cyfrowego” funkcjonowania.

Trend wzrostowy w zakresie ogólnej liczby studentów został utrzymany względem poprzedniego roku akademickiego – stanowiąc mniej niż połowę zeszłorocznej dynamiki. W perspektywie ogólnopolskiej mowa bowiem o 5 400 studentach więcej – czyli około 0,44 p.p. w porównaniu do roku akademickiego 2021/22. Całkowita liczba studentów wyniosła 1 223 600 osób.

Liczba studentów w Polsce (w latach 1991–2023)

dane w tys.

źródło: GUS, MEIN

Odwrotna sytuacja ma miejsce w przypadku liczby uczelni w Polsce. W minionym roku akademickim funkcjonowało 359 szkół wyższych, w tym 131 publicznych, 219 niepublicznych oraz 17 kościelnych. Co za tym idzie, z edukacyjnej mapy Polski zniknęło 7 uczelni.

Bez zmian pozostaje natomiast najczęściej wybierana forma kształcenia, jaką są studia stacjonarne, które podejmuje 64,3% studentów. Zaskoczeniem nie jest również rozkład pomiędzy poszczególnymi etapami kształcenia, który wpisuje się w wieloletnie trendy. Studia I stopnia podejmuje 62% studentów, II stopnia 22%, natomiast studenci studiów jednolitych magisterskich stanowią 16% ogólnej liczby.

Forma kształcenia

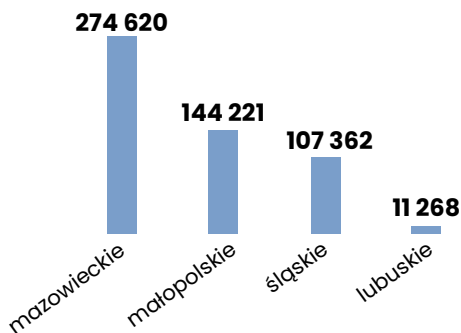
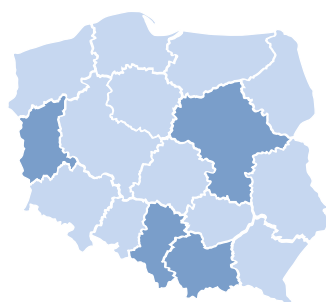
dane w %

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MEiN

Wciąż nieznaczną przewagę pośród osób studiujących w Polsce stanowią kobiety – 58%. Wynik ten utrzymał się na tym samym poziomie względem poprzedniego roku. Liderem rankingu największej liczby studentów pozostaje województwo mazowieckie (274 620 osób), drugie miejsce – również bez zmiany, zajmuje województwo małopolskie (144 221 osób), a ostatni stopień podium należy do województwa śląskiego (107 362 osób). Zarówno województwo małopolskie jak i śląskie zanotowały zmniejszenie liczby studentów. W przypadku Mazowsza, można mówić o ponad trzydziestotysięcznym wzroście. Zestawienie zamyka województwo lubuskie z wynikiem 11 268 osób.

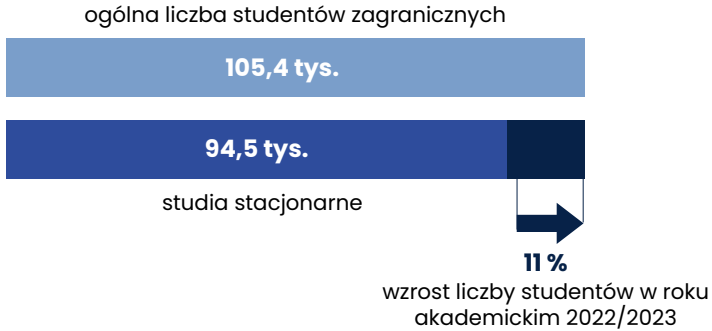
Ranking województw ze względu na liczbę studentów

źródło: GUS, MEiN

Konsekwentnie rośnie liczba cudzoziemców studiujących w Polsce. Według danych Ministerstwa Edukacji i Nauki w polskich uczelniach w minionym roku akademickim studia podejmowało 105,4 tys. osób (o 11% więcej). Dynamika wzrostu została zachowana na zbliżonym poziomie, zatem nie należy doszukiwać się jej bezpośredniej korelacji z trwającą wojną w Ukrainie. Zdaniem autorów raportu pozostaje ona naturalnym trendem i wzrostem popularności polskiego systemu szkolnictwa wyższego w Europie wschodniej. Niezmiennie najliczniejszą grupę stanowią jednak osoby pochodzące właśnie z Ukrainy (48,1 tys. – wzrost o niemal 10 tys.). Wzorem lat ubiegłych, większość cudzoziemców podjęła studia stacjonarne (94,5 tys.), zaś najchętniej wybieranym ośrodkiem akademickim pozostaje Warszawa.

Liczba cudzoziemców studiujących w Polsce

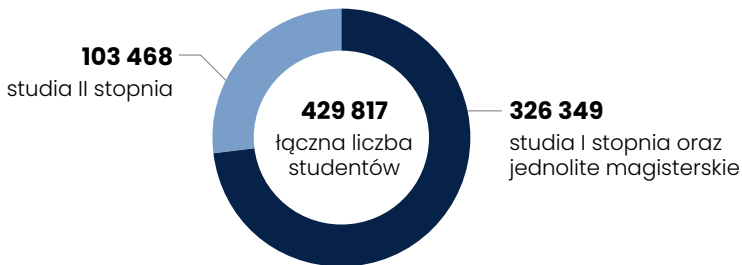

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MEiN

NAJCHĘTNIEJ WYBIERANE UCZELNIE I KIERUNKI STUDIÓW

Rekrutacja na studia wyższe w roku akademickim 2022/2023 w skali ogólnopolskiej zakończyła się wynikiem 429 817 (wzrost o 1 515) przyjętych studentów, spośród których 326 349 rozpoczęło naukę na studiach pierwszego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich, natomiast 103 468 na studiach drugiego stopnia.

Liczba nowoprzyjętych studentów (rok akademicki 2022/2023)

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MEiN.

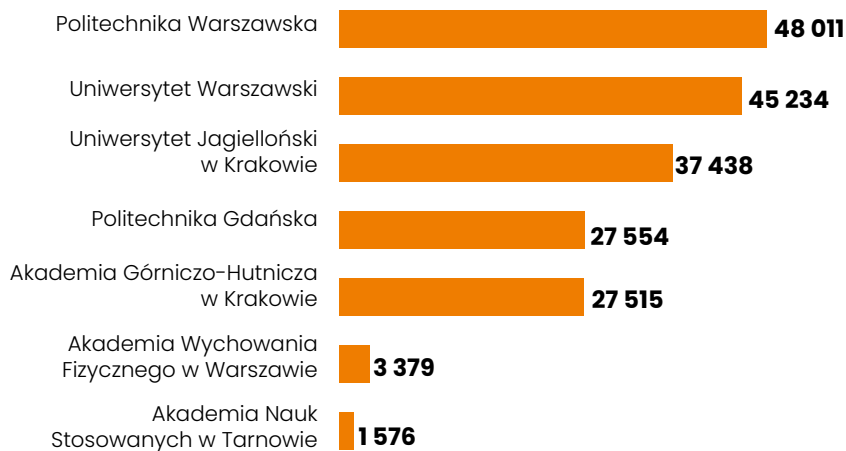

Wybory absolwentów szkół średnich nie uległy zmianie od dwóch lat. Na podium najpopularniejszych kierunków studiów pozostały informatyka (44 164), psychologia (40 643) oraz zarządzanie (36 532). Nieznaczące zmiany w zestawieniu dokonały się na kolejnych pozycjach, które zajęły: prawo (22 066), kierunek lekarski (21 017), ekonomia (18 166), budownictwo (13 682), finanse i rachunkowość (13 438), filologia angielska (13 077) oraz logistyka (11 317).

Pod względem największej liczby kandydatów ze względu na poszczególne profile kształcenia uczelni wyższych pierwsze miejsca zajęły: wśród uniwersytetów – Uniwersytet Warszawski (45 234 osób), wśród uczelni technicznych – Politechnika Warszawska (48 011 osób), wśród uczelni ekonomicznych – Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie (14 319), wśród uczelni wychowania fizycznego – Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie (2 963) oraz wśród uczelni zawodowych – Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie (1 576).

Ogólna liczba kandydatów

Największa liczba kandydatów w podziale na profile kształcenia

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MEIN.

The background features a complex, isometric geometric pattern. It consists of various 3D shapes like cubes and hexagons, some of which are shaded to create a sense of depth. The color palette is limited to dark blue, light blue, and orange, set against a white background. The shapes are arranged in a way that creates a dynamic, crystalline structure.

PORTFEL STUDENTA

PORTFEL STUDENTA

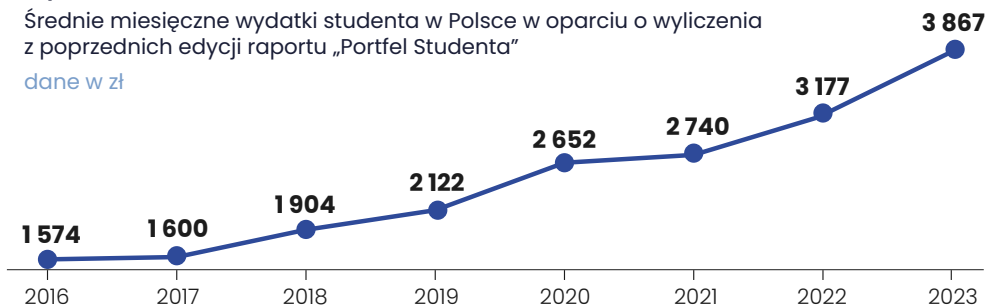
Czy trwająca od ponad roku wojna w Ukrainie stoi za stale postępującym wzrostem miesięcznych wydatków studentów? Czy może są to długofalowe skutki gospodarcze wywołane pandemią? Odpowiedzi na powyższe pytania postaramy się dostarczyć za sprawą autorskiej symulacji miesięcznego rachunku, którą przeprowadzamy niezmiennie od 2016 roku. Pomimo, że w perspektywie ostatnich miesięcy odczyty inflacji są niższe – to warty podkreślenia jest fakt, że ceny wciąż rosną – jedynie w nieco wolniejszym tempie. Wymierne obciążenie portfeli studentów, które prognozowaliśmy w ramach zeszłorocznego raportu, stało się faktem. O ile w minionym roku akademickim zawirowania na rynku nieruchomości spowodowane były wybuchem wojny w Ukrainie, o tyle wzrost kosztów najmu w tym roku należy wiązać bezpośrednio z efektami złej sytuacji gospodarczej a także wprowadzeniem programu „Bezpieczny kredyt 2%” – powodującym wymierny wzrost popytu przy zachowaniu relatywnie niskiej podaży na rynku nieruchomości.

Tegoroczna symulacja dotyczy studentki trzeciego roku filologii angielskiej z Łodzi. Kształcenie podejmuje w trybie niestacjonarnym. Wraz z koleżanką wynajmuje ona mieszkanie dwupokojowe (zajmuje samodzielny, nieprzechodni pokój) w średnim standardzie nieruchomości. Obserwując swoje wydatki, studentka zauważyła wyraźną różnicę względem I roku studiów. W celu utrzymania zbliżonego standardu życia, koniecznym okazało się podjęcie przez nią pracy dorywczej w postaci udzielania korepetycji z języka angielskiego. Studentka zaznacza, że dużym wsparciem jej budżetu, było otrzymywanie stypendium rektora w wysokości 850 zł, w okresie październik 2022 – czerwiec 2023. Warto dodać, iż w perspektywie porównawczej studentka w roku akademickim 2022/2023 posiadała największy dotychczas budżet w skali miesiąca, mimo to zaobserwowała u siebie narastające problemy finansowe. Łączna suma miesięcznych wydatków wyniosła 3867,06 zł. Studentka podaje, że tak wysoka kwota jej wydatków wywołana została ogromnym wzrostem cen za wynajem mieszkania oraz artykułów spożywczych i chemicznych.

Wydatki studenta wciąż rosną

Średnie miesięczne wydatki studenta w Polsce w oparciu o wyliczenia z poprzednich edycji raportu „Portfel Studenta”

dane w zł

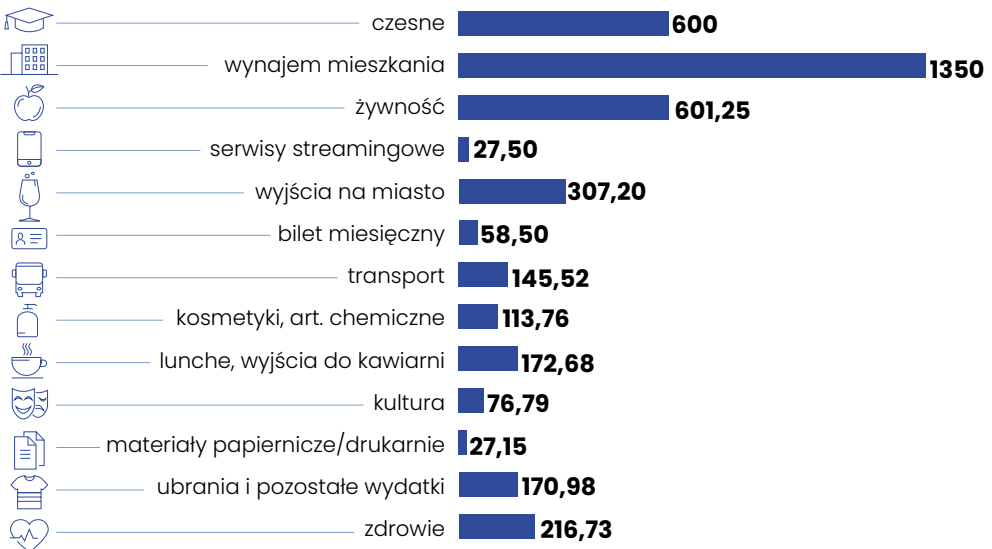
źródło: Opracowanie własne

Największą część wydatków w skali miesiąca, w przypadku studentów niestacjonarnych, niezmiennie stanowi chesne za studia oraz koszt wynajmu mieszkania bądź pokoju. Opłaty za studia są zróżnicowane, a na wysokość chesnego wpływa wiele czynników takich jak: miasto, w którym podejmowane są studia; kierunek studiów czy uczelnia. Gdyby studentka, biorąca udział w symulacji kształciła się na studiach stacjonarnych, jej średnie wydatki miesięczne wyniosłyby nadal aż 3267,06 zł. Warto mieć jednak na uwadze, że istnieje możliwość zwolnienia z opłacania chesnego lub znacznego jego zmniejszenia - np. w ramach gratyfikacji za wyróżniające się wyniki w nauce.

Studentka filologii angielskiej z Łodzi

Kalkulacja średnich miesięcznych wydatków

dane w zł

źródło: Opracowanie własne

PORTFEL STUDENTA

Ubiegły rok minął pod hasłem niespotykanych wcześniej wzrostów cen węglowodorów – w tym benzyny i oleju napędowego, dlatego też w kategorii transport widnieje kwota 145,52 zł. Wymierne podwyżki dotknęły również osoby korzystające z transportu kolejowego, z danych przekazanych przez studentkę wynika, że w porównaniu do poprzednich lat, opłaty za bilety kolejowe na trasie do jej domu rodzinnego wzrosły niemal o połowę, co skutkuje mniejszą częstotliwością powrotów do domu.

Wpływ na wysokość wydatków miesięcznych mają indywidualne wybory studentów i studentek, jednak warto mieć na uwadze, że kwoty jakie składają się na daną kategorię często nie są zależne od studenta, mowa tutaj np. o wydatkach wchodzących w skład opłat za „zdrowie”.

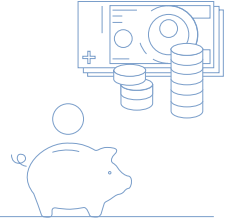
W momencie redakcji niniejszej części Portfela Studenta, inflacja wyniosła 11,50%. Jest ona niższa niż w poprzedniej edycji, natomiast warto pamiętać, że spadek wartości inflacji nie oznacza spadku cen, a jedynie spowolnienie ich wzrostu.

W ocenie autorów raportu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo utrzymania średnich miesięcznych wydatków na zbliżonym poziomie – zakładając podjęcie działań mających na celu zmierzanie w kierunku celu inflacyjnego ustalonego przez Narodowy Bank Polski. O wiele bardziej prawdopodobny jest dalszy wzrost kosztów życia studentów – charakteryzujący się jedynie mniejszą dynamiką niż w przestrzeni ostatniego roku.

OSZCZĘDZANIE NIE BOLI

Dzięki oszczędnościom można na więcej sobie pozwolić i to niekoniecznie w bardzo odległej przyszłości. Trzeba jednak być konsekwentnym i nie wydawać odkładanych pieniędzy na chwilowe potrzeby. Choć oczywiście pokus nie brakuje. Wiemy, że większość studentów chętnie oszczędza jednak warto przypomnieć sobie kilka podstawowych zasad.

01 Budowanie swoich oszczędności zacznij od dobrego planu. Zastanów się i policz jakie środki możesz przeznaczyć na comiesięczne oszczędzanie. To nie muszą być od razu duże kwoty!

02 Zastanów się nad swoją najbliższą przyszłością – niekoniecznie nad tym, co będziesz robić w „piąteczek”. Pomyśl na co może przydać Ci się dodatkowa rezerwa finansowa i świadomie ją buduj.

- Zabezpiecz pulę środków na wydatki nieregularne (np. zakup nowych ubrań czy prezenty okolicznościowe dla przyjaciół). Dzięki temu będziesz mógł świadomie i ze środków własnych finansować tego typu wydatki, bez konieczności zaciągania zbędnych kredytów.
- Zabezpiecz środki na awaryjne wydatki (np. na naprawę swojego smartfona, który podczas ostatniej imprezy dość niefortunnie upadł na chodnik). W ten sposób twój „regularny” budżet będzie bardziej uodporniony na wypadki losowe.

03 Pomyśl o swojej przyszłości także w dłuższej perspektywie. Zastanów się jakie wydatki będą Cię czekały na przestrzeni najbliższych kilku/kilkunastu lat.

04 Emerytura kojarzy Ci się zapewne z ukochaną babcią, ale wbrew pozorom dotyczy też Ciebie. Pamiętaj, aby myślenie o oszczędzaniu na ten cel zacząć jak najwcześniej.

- Budując swoje oszczędności pamiętaj, iż według danych GUS koszty życia (opłaty stałe, wyżywienie, usługi) rosną każdego roku w sposób szybszy od naszych zarobków.
- Warto już dziś budować swój kapitał finansowy, tak by móc spokojnie cieszyć się nim na emeryturze tj. okresie, w którym nie będziemy mieli tak dużego wpływu na wysokość naszych dochodów jak dziś.

05 Decydując się na skorzystanie z produktów inwestycyjnych oferowanych przez rynek finansowy, upewnij się, że rozumiesz mechanizm ich działania koncentrując się na 3 kluczowych elementach – korzyściach, kosztach i ryzyku.

- Ryzyko inwestycyjne – wiąże się z każdą formą pomnażania kapitału. Pamiętaj, by przy wyborze określonego produktu zrobić analizę wszelkich zagrożeń oraz poświęć czas, by je dobrze zrozumieć albo pozwolić sobie je wytłumaczyć.
- Korzyści – uprawnienia i zyski jakie daje Ci dana forma oszczędności. W przypadku akcji może to być prawo do dywidendy, a w przypadku lokat prawo do wcześniejszego wypłacenia środków.
- Koszty – mogą być związane z prowizją, marżą lub innymi opłatami. W przypadku funduszy inwestycyjnych może to być np. opłata za zarządzanie, która jest naliczana od wysokości kwot jakie wpłacasz.

06 Dokonaj szerokiej analizy produktów inwestycyjno-oszczędnościowych dostępnych na polskim rynku finansowym, takich jak: lokaty, obligacje skarbowe, obligacje korporacyjne, fundusze inwestycyjne, czy też akcje spółek giełdowych.

07 Po prostu zacznij oszczędzać. To nie jednorazowa sesja – trzeba zacząć i sumiennie realizować, aby osiągnąć oczekiwany efekt.

TFI

INFORMACJA REKLAMOWA MAGIA SKŁADANYCH ODSETEK

Może słyszałeś o procencie składanym jako o „ósmym cudzie świata”? Jego siła polega na tym, że zyski z Twojej inwestycji same zaczynają generować dodatkowe zyski. W skrócie – pieniądze zarabiają dla Ciebie pieniądze. Wyobraź sobie, że jako student inwestujesz 100 zł miesięcznie od 20. roku życia.

Załóżmy, że Twoja inwestycja rośnie średnio o 7% rocznie. Po pierwszym roku masz nie tylko 1 200 zł, które odłożyłeś, ale dodatkowo ok. 40 zł odsetek. W kolejnych latach ta kwota rośnie w sposób nieliniowy, ponieważ odsetki są naliczane od coraz większej sumy. Po kolejnych 20 latach możesz w ten sposób zgromadzić kwotę przekraczającą 50 tys. zł, czyli ponad dwa razy więcej niż odłożyłeś!

Dlaczego? To proste! Zyski w takim przypadku rosną w sposób wykładniczy, a nie liniowy. Im wcześniej zaczniesz, tym więcej korzyści uzyskasz z tej niesamowitej mocy, jaką odkrywa przed nami matematyka finansowa. Dla młodego pokolenia, które często szuka szybkich korzyści, zrozumienie i wykorzystanie tej koncepcji może być kluczem do długoterminowego sukcesu finansowego.

Więcej o nawykach inwestowania oraz o tym, co jest wrogiem Twoich finansów, o pułapkach inwestycyjnych oraz co wpływa na trafne decyzje finansowe już w młodości, znajdziesz w pełnej wersji artykułu.

Jest to informacja reklamowa. Inwestowanie w fundusze wiąże się z ryzykiem. Przed podjęciem ostatecznych decyzji inwestycyjnych należy zapoznać się z prospektem informacyjnym danego funduszu oraz z Dokumentem zawierającym kluczowe informacje (KID). Pełna treść noty prawnej znajduje się na stronie PKO TFI www.pkotfi.pl/nota-prawna/.

PRAKTYKA A WIEDZA

– FINANSOWY PORTRET
WŁASNY STUDENTA

ZARZĄDZANIE BUDŻETEM OSOBISTYM

Mając na uwadze wyniki analizy zaprezentowanej w ramach prezentowanej symulacji miesięcznego rachunku studenta, na pierwszy plan wysuwa się szereg podobieństw w obrębie struktury wydatków względem zeszłorocznej edycji raportu. Względna stabilizacja, w połączeniu z możliwościami (będącymi w przypadku większości studentów – koniecznościami) podejmowania pracy dorywczej czy innych form zatrudnienia (w zależności od indywidualnych możliwości i potrzeb) stanowi przesłankę do stwierdzenia, że pomimo szeregu trudności studenci dobrze odnajdują się w nowej rzeczywistości. Dla pełniejszego zobrazowania funkcjonowania studentek i studentów w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu społeczno-gospodarczym, na zlecenie Warszawskiego Instytutu Bankowości, została przeprowadzona przez pracownię Pollster kolejna edycja badania „Sytuacja finansowa młodych Polaków”.

Finansowe niepokoje młodych Polaków

Jak oceniasz zmianę Twojej sytuacji finansowej i materialnej w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

dane w %

źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

Niemal co trzeci respondent (32%) zadeklarował pogorszenie swojej sytuacji finansowej i materialnej. Zbliżony odsetek badanych wskazało, że nie nastąpiły w tym zakresie żadne zmiany (28%). Na poprawę wskazało natomiast 36% studentek i studentów. Nieznaczne odwrócenie zeszłorocznego trendu można postrzegać jako pozytywny prognostyk, jednak należy pamiętać o odniesieniu prezentowanych danych do poziomu wyjściowego, którym są zeszłoroczne mniej optymistyczne odczyty.

O trudnościach jakie towarzyszyły studentom w ciągu minionego roku akademickiego, może świadczyć fakt, że co piąty badany rozważał rezygnację bądź czasowe zawieszenie kształcenia – u podstaw którego leżały problemy z utrzymaniem bieżącej płynności finansowej.

Co piąty student dopuszczał możliwość przerwania nauki

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy w związku ze swoją sytuacją finansową rozważałeś/aś rezygnację z kształcenia?

dane w %

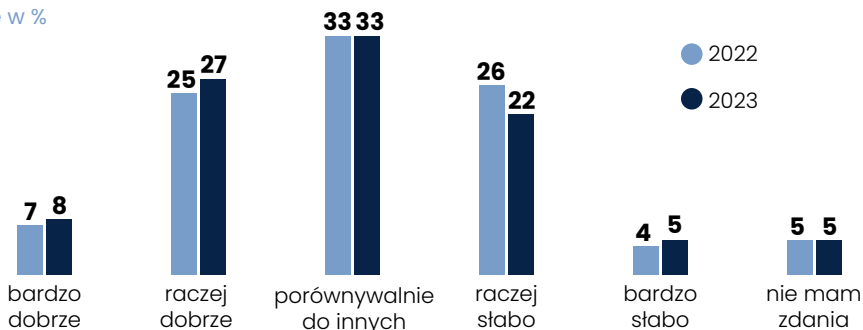
źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

Okazało się jednak, że zamiast tak radykalnych rozwiązań polskim studentom w znaczącej większości udało się wdrożyć inne środki zaradcze. W najbliższej przyszłości, wobec wciąż dynamicznie zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej tylko 5% respondentów rozważa zawieszenie bądź rezygnację z kształcenia. Niemal połowa bierze pod uwagę podjęcie pierwszej pracy bądź znalezienie dodatkowego źródła dochodu (48%), nieco ponad co trzeci student będzie starał się ograniczyć swoje wydatki do tzw. „minimum” (34%), natomiast 26% badanych zrezygnuje z dodatkowych wydatków. Niepokojącym sygnałem – będącym również obrazem polskiego rynku najmu nieruchomości jest fakt, że 6% respondentów jako rozwiązanie swoich bolączek finansowych wskazuje powrót do domu rodzinnego (co pozwala jak wynika z symulacji miesięcznych kosztów utrzymania, na zmniejszenie wydatków o wartość odpowiadającą od 1/3 do 1/2 całości budżetu).

Co trzeci student nie czuje się lepszy (ani gorszy) finansowo od rówieśników

Jak oceniasz swoją obecną sytuację finansową i materialną na tle swoich rówieśników?

dane w %

źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

Co trzeci student ograniczy wydatki do życiowego minimum

W związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją społeczno-gospodarczą planują...

dane w %

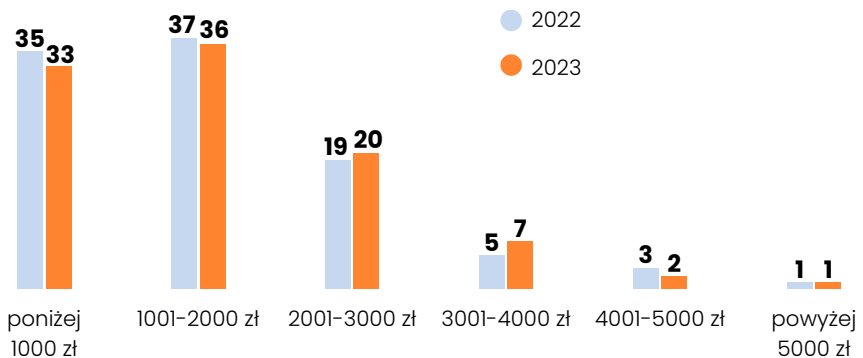
źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

Tegoroczne wyniki w zestawieniu do poprzedniego badania są bardzo zbliżone (z nieznacznym trendem pozytywnym). Utrzymujące się na przestrzeni kilku lat podobne wskazania w zakresie oceny własnej sytuacji finansowej studentów – świadczą o względnej jednolitości w obrębie badanej grupy.

Miesięczne wydatki wzrastają

Ile wynoszą Twoje średnie miesięczne wydatki, uwzględniając wszystkie ponoszone koszty?

dane w %

źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

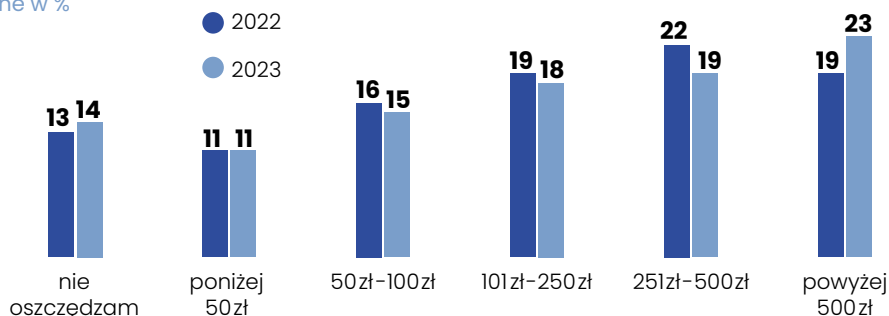
Jedynie co trzeci student określa swoje wydatki na poziomie poniżej 1000 zł miesięcznie (spadek o 2 p.p.). W przedziale wydatków pomiędzy 1001 a 2000 zł umiejscowiło się 36% respondentów (spadek o 1 p.p.).

Interesująca, aczkolwiek spodziewana zmiana nastąpiła w zakresie budowania przez studentki i studentów ich oszczędności. Jak wielokrotnie podkreślano – oszczędzanie nawet najmniejszych kwot, ale charakteryzujące się regularnością należy uznawać za dobrą praktykę. Dostrzegalne jest nieznaczne zwiększenie kwot oszczędzanych w perspektywie miesiąca, natomiast odnotowany został również wzrost osób, które nie oszczędzają. Budowanie poduszki finansowej w oparciu o lepiej zbilansowane budżety osobiste jest zdaniem autorów raportu bardzo dobrym prognostykiem dla efektywności działań edukacyjnych – w tym prowadzonych w ogólnopolskiej skali przez Warszawski Instytut Bankowości.

Studenckie podejście do oszczędzania

Jaką średnio kwotę miesięcznie udaje Ci się zaoszczędzić?

dane w %

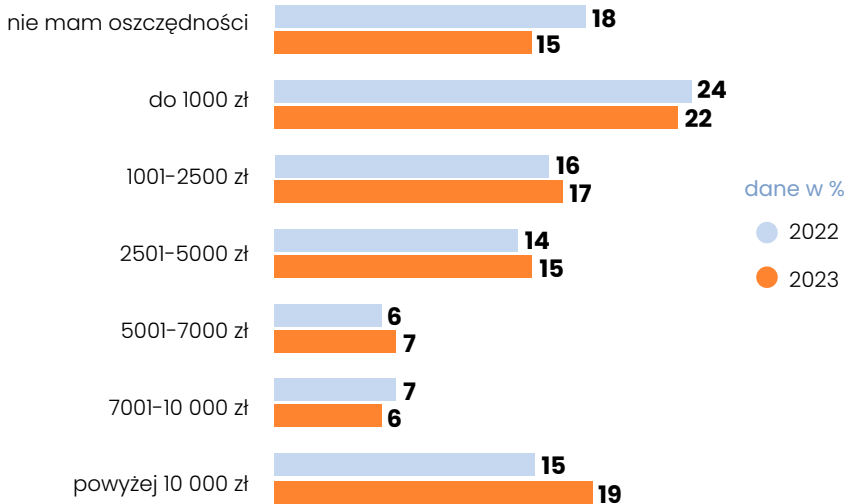
źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

W odniesieniu do stanu oszczędności polskich studentek i studentów, jak wynika z tegorocznego badania, liczba respondentów nie posiadających żadnych oszczędności spadła o 3 p.p. do poziomu 15%.

W obrębie pozostałych przedziałów nastąpiły nieznaczne przesunięcia. Szczególną uwagę zwraca kategoria powyżej 10 000 zł, która odnotowała wzrost o 4 p.p. – do poziomu 19% badanych. Pośród przyczyn takiego stanu rzeczy można wskazać, że w całym okresie, które obejmuje badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków” nie były wprowadzane żadne ograniczenia znane z okresu pandemicznego – doszło do pełnego otwarcia sfery gospodarczej, a co za tym idzie zwiększenie dynamiki na rynku pracy. To z kolei umożliwiło studentom podejmowanie zatrudnienia.

Oszczędności studentów wracają na właściwe tory

Ile wynoszą obecnie Twoje oszczędności?

źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

W zakresie zawierania umów mamy do czynienia z ciągłą pozytywną zmianą trendów – w perspektywie porównawczej jest to największa poprawa na przestrzeni ostatnich lat. Odsetek młodych osób, które deklarują, że bardzo dokładnie zapoznają się z postanowieniami umownymi i jednocześnie konsultujących wszelkie niejasności wzrósł aż o 13 p.p. Jednocześnie zanotowano spadek osób pobieżnie przeglądających umowy o 10 p.p. do poziomu 6%. Osoby, którym zdarza się zawarcie umowy bez jej wcześniejszej lektury wciąż stanowią 1% wśród respondentów.

Zawieranie umów finansowych – praktyki studentów

Na ile dokładnie czytasz umowę z instytucją finansową przed jej podpisaniem? (18-24 lata)

źródło: Badanie „Poziom wiedzy finansowej Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości i Fundacja GPW, 2023

Na szczególną uwagę zasługuje wysoka świadomość studentów w zakresie przydatności i wagi wiedzy ekonomicznej w codziennym życiu. Niemal co drugi badany wskazuje, że poprawa poziomu wiedzy ekonomicznej przyczynia się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa finansowego i lepszego rozumienia mechanizmów gospodarki (49%) oraz efektywniejszego gospodarowania budżetem domowym (48%).

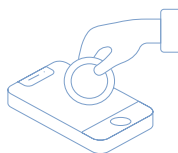
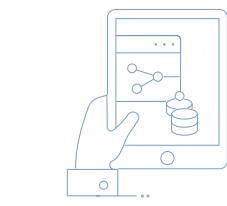
Efekte edukacji ekonomicznej – w ocenie studentów

Do czego Twoim zdaniem, może najbardziej przyczynić się poprawa poziomu Twojej wiedzy ekonomicznej?

dane w %

źródło: Badanie "Poziom wiedzy finansowej Polaków", Warszawski Instytut Bankowości i Fundacja GPW, 2023

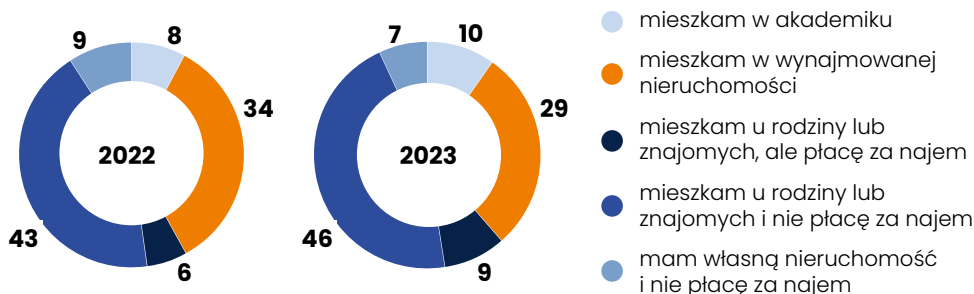
MIESZKANIE STUDENTA

Wydatki związane z zakwaterowaniem stanowią główne obciążenie dla portfela studenta. Mogą one stanowić nawet 1/2 wysokości całego budżetu. Ten rok był szczególny dla rynku nieruchomości – najpierw zawirowania wokół stóp procentowych, później wszedł w życie Bezpieczny Kredyt 2 proc., który spowodował wzrost cen mieszkań. Rynek mieszkań na wynajem także nie pozostaje bez reakcji. Ceny najmu wzrosły w ostatnim czasie w większości polskich miast, zarówno w skali m/m, jak i r/r.

Gdzie mieszkają studenci?

Wskaż swoje miejsce zamieszkania w trakcie minionego roku akademickiego 2022/ 2023.

dane w %

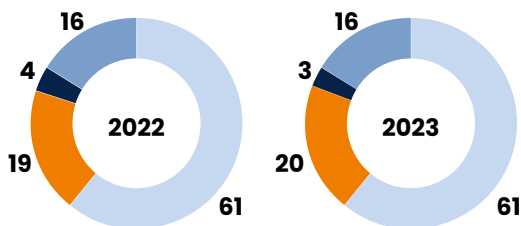
źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

Wzrost cen najmu mógł wpłynąć na znaczący spadek odsetka osób mieszkających w wynajmowanej nieruchomości z 34% w zeszłym roku do jedynie 29% w tym. W porównaniu do zeszłorocznego badania, odnotowano wzrost o 3 p.p. odsetka studentów, którzy zamieszkują u swojej rodziny bądź znajomych – jednocześnie nie ponosząc kosztu najmu. Również interesującym zjawiskiem jest niewielki wzrost (2 p.p.) osób, które skorzystały z oferty akademików, choć nadal jest to wynik poniżej europejskiej średniej (13%). Jest to o tyle zaskakujące, że akademiki wydają się znacznie tańszą alternatywą dla najmu mieszkania, jednak coraz głośniejszym podnoszonym jest problem z ich dostępnością i malejącą liczbą miejsc. Dla przykładu na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2018/2019 było ich 2578, a w 2022/2023 jedynie 2262. O tym, że akademiki cieszą się dużym zainteresowaniem świadczy chociażby fakt, że na Uniwersytecie Gdańskim o jedno miejsce w akademiku konkurowały cztery osoby.

Kwestia prywatności i komfortu mieszkania jest ważna dla wynajmujących, dlatego studenci najczęściej wybierają samodzielne zamieszkiwanie pokoju lub całej nieruchomości (łącznie 77%). Samodzielny pokój zamieszkuje 61% badanych, natomiast niezmiennie w stosunku do zeszłego roku 16% badanych deklaruje, że zamieszkuje całą nieruchomość samodzielnie.

Prywatność – wciąż kluczowa dla studentów | W zamieszkiwanej nieruchomości zajmują:
dane w %

- pokój samodzielny
- pokój dzielony z jedną osobą
- pokój dzielony z dwiema lub więcej osobami
- całą nieruchomość samodzielnie

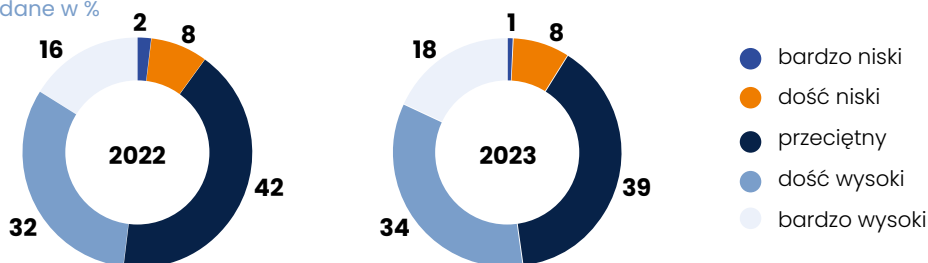

źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

Nie tylko cena – liczy się też standard

Standard wynajmowanej przeze mnie nieruchomości oceniam jako...

dane w %

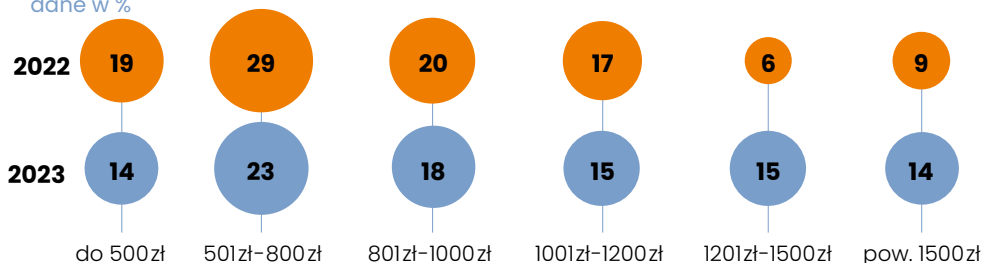
źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

Przy wyborze wynajmowanego mieszkania studenci zwracają także uwagę na jego standard. Podobnie jak rok temu, 9% badanych deklaruje, że zamieszkiwana przez nich nieruchomość reprezentują bardzo niski lub dość niski standard. Natomiast ponad połowa ocenia standard mieszkania, w którym żyje jako wysoki (52%).

Najem – kosztowna konieczność

Moje miesięczne koszty związane z najmem wynoszą...

dane w %

źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

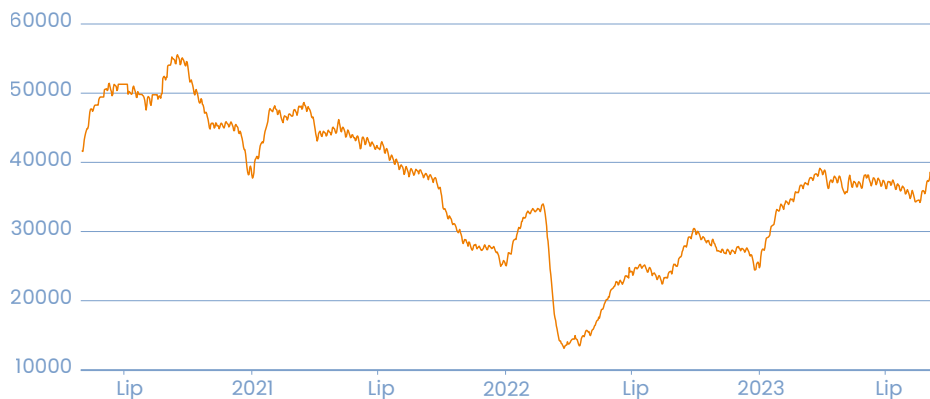
Wszystko drożeje, także ceny najmu. Wzrost cen najbardziej widać zestawiając stan z czerwca 2023 r. z czerwcem 2021 r. Średnia wycena najmniejszych mieszkań (do 40 mkw.) wzrosła o ok. 40% we Wrocławiu, Łodzi, Gdańsku, Gdyni, ponad 50 % w Warszawie i przeszło 60 proc. w Krakowie. W zeszłorocznym badaniu 9% studentów deklarowało miesięczne koszty związane z najmem przekraczające 1500 zł. W tym roku odsetek w tej grupie wzrósł do 14%. Z kolei o 5 p.p. mniej osób mieści się ze swoimi wydatkami na najem w kwocie 500 zł.

Często mówi się, że brakuje mieszkań na wynajem – szacuje się, że w sześciu największych miastach brakuje aż 700 tys. mieszkań na wynajem. Trend ten pokazują dane statystyczne dotyczące liczby aktywnych ofert najmu (na przykładzie portalu OLX). Poniższy wykres pokazuje, że liczba ogłoszeń mieszkań na wynajem jest niższa niż np. dwa lata temu. Warto odnotować, że zeszły rok był szczególny pod tym względem, m.in. ze względu na inwazję Rosji na Ukrainę i, w konsekwencji, migrację uchodźców wojennych do Polski, na rynku najmu pojawił się lawinowy spadek liczby ofert.

Zawirowania na rynku najmu nieruchomości

Dynamika liczby ofert najmu lokali mieszkalnych (portal OLX) w okresie od 30.04.2020 r. do 30.06.2022 r.

liczba ofert

źródło: <https://olxdata.azurewebsites.net/wszystkie/mieszkania>

Mimo że w ostatnich miesiącach wskaźnik inflacji zaczął spadać – według szybkiego szacunku GUS inflacja w lipcu obniżyła się do 10,8% z 11,5% w czerwcu, to nadal należy pamiętać, że nie oznacza to spadku cen. Oznacza to, że ceny nadal będą rosły, jedynie będzie to mniejszy wzrost. Dlatego najbliższe miesiące bynajmniej nie zapowiadają dla polskich studentów poprawy sytuacji ekonomicznej. W roku akademickim 2023/2024 studenci będą musieli zmierzyć się z nieuchronnym wzrostem kosztów życia i wynajmu nieruchomości.

Więcej analiz i informacji o rynku najmu studenckiego w Polsce w tegorocznym raporcie „Studenci na rynku nieruchomości. Raport 2023”, opracowanym przez Centrum AMRON. Raport będzie dostępny we wrześniu na stronie internetowej www.amron.pl w zakładce Studenci na rynku nieruchomości.

STUDENT NA RYNKU PRACY

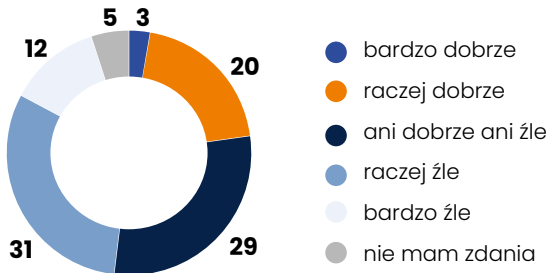
Miniony rok akademicki, to pierwszy okres od momentu wybuchu pandemii, który od początku do końca zapewniał normalne funkcjonowanie gospodarki – nie występowały żadne zakłócenia ani ograniczenia w tym zakresie.

Jednak, pomimo tego, żaden z respondentów w obliczu pytania o ocenę sytuacji studentów na rynku pracy w odniesieniu do dostępności ofert pracy, warunków zatrudnienia, oferowanego wynagrodzenia a także możliwości łączenia studiowania z pracą – nie pokusił się o wystawienie oceny bardzo dobrej. Co trzeci student wyraził negatywną opinię, a 40% dostrzegając pewne plusy i minusy ocenili sytuację na rynku pracy jako „ani dobrą, ani złą”.

Studenci na rynku pracy

Jak oceniasz sytuację studentów na rynku pracy w odniesieniu do dostępności ofert pracy, warunków zatrudnienia, oferowanego wynagrodzenia i możliwości łączenia studiów z pracą?

dane w %

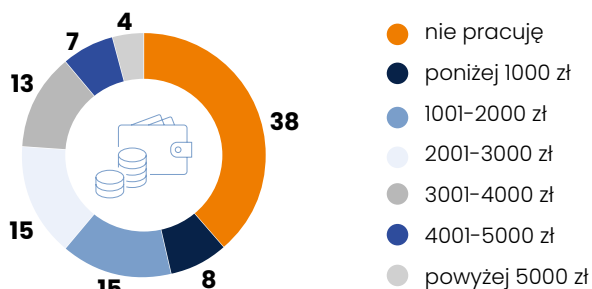
źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

Wymierny wzrost kosztów życia, w połączeniu z ograniczonymi możliwościami zarobkowymi przekłada się bezpośrednio na wysokość wynagrodzeń studentów. Ich wzrost (r/r) w ocenie autorów raportu pozostaje naturalną prawidłowością rynkową – natomiast pod rozwagę należy poddać kwestię wymiaru kompensacji wysokich kosztów życia przez nieznacznie wyższe zarobki miesięczne. Wciąż niemal 40% studentów nie podejmuje żadnej pracy zarobkowej – to z kolei wynika z indywidualnych preferencji, możliwości danego studenta a także struktury lokalnego rynku pracy, w ramach którego studenci mogą podejmować aktywności zawodowe.

Średnie miesięczne zarobki studentów (netto)

Ile obecnie zarabiasz miesięcznie na rękę w swojej pracy (netto)?

dane w %

źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2023

Rosnące koszty utrzymania, mają bezpośredni wpływ na zjawisko tzw. presji płacowej – czyli postulatów pracowników dotyczących wzrostu ich wynagrodzeń. W minionej edycji badania oczekiwane wynagrodzenie netto przez studentów kształtowało się na poziomie 4 863 zł, tegoroczne wyniki badania „Studenci na rynku pracy” prezentują medianę oczekiwanych zarobków w przedziale 5001–6000 zł.

Oczekiwania zarobkowe studentów rosną

Mediana oczekiwanego wynagrodzenia netto

źródło: Raport badawczy „Studenci na rynku pracy”, SW Research, 2023

Struktura zatrudnienia od lat pozostaje niemal niezmienna, ponad połowa pracujących studentów jest zatrudniona w oparciu o umowę zlecenie (52,7%) – co wynika bezpośrednio z przywilejów podatkowych, które dotyczą osób przed 26 r.ż. Ponad 60% studentów pracuje w niepełnym wymiarze czasu (mniej niż 160 godzin miesięcznie), a niemal 32% z nich określa charakter swojej pracy jako dorywczy czy nieregularny.

ABC

**CYBERBEZPIE-
CZEŃSTWA**

ABC CYBERBEZPIECZEŃSTWA

Postępująca cyfryzacja dzisiejszego świata stwarza zarówno wiele nowych możliwości, jak i zagrożeń dla naszego bezpieczeństwa w sieci. Bardzo szybki rozwój nowych technologii oraz powszechność Internetu sprawiają, że bezpieczeństwo cyfrowe jest ważne jak nigdy dotąd, a surfowanie po nieznanym stronom internetowych, brak aktualnego oprogramowania antywirusowego, udostępnianie swoich wrażliwych danych w Internecie, zbyt proste hasła lub ich całkowity brak – to tylko niektóre z podstawowych błędów, które popełniamy codziennie.

Czym jest cyberbezpieczeństwo?

Cyberbezpieczeństwo to zbiór działań, technik oraz procesów mających na celu naszą ochronę w sieci przed atakami, uszkodzeniami lub nieautoryzowanymi dostęпами, które mogą wyrządzić nam wiele szkód. Dane, zabezpieczające działania mogą opierać się na różnych technologiach, procedurach oraz środkach chroniących systemy, urządzenia itd. Dowiedz się jak Ty możesz chronić się przed cyberatakami. Zapoznaj się z dziesięcioma zasadami cyberbezpieczeństwa i poczuć się bezpiecznie w sieci.

10 ZASAD CYBERBEZPIECZEŃSTWA

01

CHROŃ SWOJE DANE OSOBOWE!

Ludzie często świadomie pokazują zbyt wiele w Internecie, a czasem po prostu chwają się np. zdaniem prawem jazdy lub nowym dowodem nie znając konsekwencji swoich działań. Dziś oszuści dokładnie wiedzą kogo atakują, a dzięki informacjom, które zostawiasz w sieci oszustwa stają się dużo bardziej wiarygodne, bo złodzieje wiedzą z jakiego banku korzystasz, znają twój pesel, adres lub numer telefonu. Zastanów się dwa razy nad tym co publikujesz w sieci i nie pomagaj cyberprzestępcom.

02

AKTUALNY PROGRAM ANTYWIRUSOWY JEST OBOWIĄZKIEM DLA KAŻDEGO!

Nigdy nie wiesz kiedy możesz stać się ofiarą cyberataku. Zabezpiecz swoje urządzenia elektroniczne antywirusem i bądź o krok do przodu przed oszustami. Pamiętaj jednak aby ochrona była skuteczna musisz regularnie aktualizować program. Nie zapomnij o innych urządzeniach poza komputerem. Według najnowszych badań tylko 51% grupy badawczej miało pewność ochrony swojego telefonu. Nie daj się zaskoczyć oszustom, bądź gotowy już dziś.

03

ZAWSZE USTAWIAJ SILNE HASŁA!

Czy wiesz, że według najnowszych analiz tylko 31 % badanych, na pytanie o stosowanie tych samych haseł do różnych kont (banku, poczty, mediów społecznościowych itd.), odpowiedziało, że nie korzysta z identycznych zabezpieczeń. Tworząc hasło należy pamiętać aby było ono silne, długie i nieoparte o ciągi skojarzeń, liczby i znaki specjalne. Również pomocne mogą okazać się gotowe generatory oraz tzw. menadżerowie haseł. Takie hasło warto zmieniać co trzy miesiące. Dla stu procentowej pewności można również włączyć m.in. opcję logowania dwuetapowego. Pamiętaj, że jest to pierwszą barierą z jaką musi się spotkać cyberoszust, próbując włamać się na twoje konto. Spraw aby ta ochrona była dla niego nie do przejścia.

04

NIE ZAPOMINAJ O WYLOGOWANIU SIĘ!

Posiadanie silnego, wręcz antywłamaniowego hasła ma sens dopóki będziesz pamiętał o jeszcze jednej sprawie – wylogowaniu! Ta czynność po zakończeniu pracy z danym systemem, aplikacją lub usługą powinno być naturalnym odruchem dla każdego. Jeśli pozostajesz zalogowany dłużej niż potrzebujesz, stwarzasz możliwość nadużycia, włamania czy przejęcia konta. Pamiętaj o wylogowaniu się i w ten prosty sposób zapobiegaj tragedii.

05

BĄDŹ OSTROŻNY W KWESTII BANKOWOŚCI ELEKTRONICZNEJ!

Aż 70% badanych osób uważa, że banki mają wysokie, jeśli nie najwyższe, standardy ochrony swoich klientów. To przekonanie stało się świetną przykrywką dla oszustów podszywających się pod instytucje finansowe. Dlatego przede wszystkim należy stosować się do ustalonych zasad bezpieczeństwa zamieszczonych na stronie twojego banku. Jeśli coś odbiega od normy to natychmiast skontaktuj się z obsługą klienta. Pamiętaj, kupując w sklepach internetowych, sprawdzaj czy mają one szyfrowane połączenie – oznaczone kłódką i odpowiednim certyfikatem. Dokonuj płatności tylko z własnego komputera lub telefonu. Dodatkowo, nie wchodź na stronę banku z linku w wyszukiwarce, lecz wpisz adres ręcznie. Tak samo postępuj z numerem konta odbiorcy naszego przelewu. A jeśli „bank” pyta Cię o hasła, czy też inne poufne dane, np. kod PIN do karty płatniczej, nie odpowiadaj! Na pewno nie jest to bank! Bądź ostrożny!

06 NIGDY NIE ODWIEDZAJ PODEJRZANYCH STRON!

Zanim wejdiesz na nieznaną Ci stronę internetową, upewnij się, że jest ona bezpieczna. Możesz w tym celu użyć wbudowanych narzędzi bezpieczeństwa przeglądarek internetowych, jednak najlepiej zastosuj dodatkowo zewnętrzne narzędzie do sprawdzania witryn. Warto również zweryfikować czy strona posiada certyfikat https. Chodzi o twoje bezpieczeństwo, dlatego pamiętaj – podejrzane strony i linki to także źródło wirusów.

07 UWAŻAJ NA WIADOMOŚCI I LINKI NIEZNANEGO POCHODZENIA!

Nigdy nie otwieraj wiadomości i dołączonych do nich załączników z nieznanymi źródłami. Zawsze weryfikuj linki, które chcesz otworzyć i upewnij się, że wiesz, dokąd one zaprowadzą. Najedź myszką na dowolny link, aby zweryfikować adres URL, z którym jest naprawdę powiązany. Trzeba mieć świadomość, że najczęściej w załącznikach mogą być ukryte złośliwe oprogramowania, wirusy i wiele innych.

08 ZAWSZE TWÓRZ KOPIE ZAPASOWE!

Tworzenie kopii zapasowej danych, inaczej backup, to nic innego jak dodatkowe zabezpieczenie Twoich plików. Służy ono do odtworzenia oryginalnych danych w przypadku ich utraty bądź uszkodzenia.

09 UWAŻAJ NA FAKE NEWSY!

Uświadom sobie, że klikasz najchętniej w to, co najbardziej lubisz. To sprawia, że widzisz tylko to, co znasz i z czym się zgadzasz. W ten sposób tworzysz wokół siebie tzw. bańkę informacyjną. Pozostając w niej jesteś podatny na fake newsy, które wpływają na nasze emocje, a często nawet na postępowanie. Dlatego cokolwiek czytasz – daj sobie czas na sprawdzenie źródła, autorów, daty publikacji, dokładną analizę tekstu i porównanie go z opiniami ekspertów. Cyberprzestępcom chodzi o grę na twoich emocjach i wprowadzenie chaosu lub paniki. Bądź ponad to i nie wierz we wszystko co czytasz w Internecie.

10

PAMIĘTAJ – NIGDY NIE JEST ZA PÓŹNO
NA EDUKACJĘ!

Prawda jest taka, że ludzie nawet nie są świadomi jak wiele jeszcze nie wiedzą! Brakuje im ogólnej edukacji o zagrożeniach w sieci. Dlatego właśnie stają się łatwą ofiarą dla cyberoszustów. Fundacja Warszawski Instytut Bankowości wychodzi temu naprzeciw i edukuje społeczeństwo w tym zakresie od najmłodszych lat, tak aby człowiek był gotowy na czynniki na niego niebezpieczeństwa dzisiejszego świata.

Program edukacyjny:

Partner merytoryczny:

NASK

Partnerzy wspierający:

ŹRÓDŁA

- Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”,
Warszawski Instytut Bankowości, 2023
- Badanie „Postawy Polaków wobec cyberbezpieczeństwa”,
Warszawski Instytut Bankowości, 2023
- Badanie „Poziom wiedzy finansowej Polaków”,
Warszawski Instytut Bankowości, 2023
- Raport Badawczy „Studenci na rynku pracy”,
SW Research, 2023
- Dane Ministerstwa Edukacji i Nauki
- Dane Głównego Urzędu Statystycznego

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Patryk Gqsior, Maja Kapturowska, Zofia Ponulak

ROK EDUKACJI EKONOMICZNEJ 2024

Historyczne inspiracje dla przyszłości

ree2024.pl

KLUB LIDERÓW
STUDENCKICH

INSPIRUJĄCY GOŚCIE | AKTUALNE TEMATY | FORUM DYSKUSJI

KURSY E-LEARNINGOWE MOOC

ABC finansów osobistych

Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni

Dołącz bezpłatnie już dziś i poszerz swoją wiedzę z zakresu finansów i cyberbezpieczeństwa.

3 grosze o ekonomii

co tydzień

po studencku o finansach i tematach ważnych dla młodych ludzi

AKTYWNY
LUDZIE

wib WARSZAWSKI
INSTYTUT
BANKOWOŚCI

wib BANKOWCY
DLA EDUKACJI
Bankowość dla edukacji

Masz pomysł na wspólne działanie?

projekty@wib.org.pl

Czekamy na twoją propozycję!

[@WarszawskiInstytutBankowości](#)

[@WIBinstytut](#)

